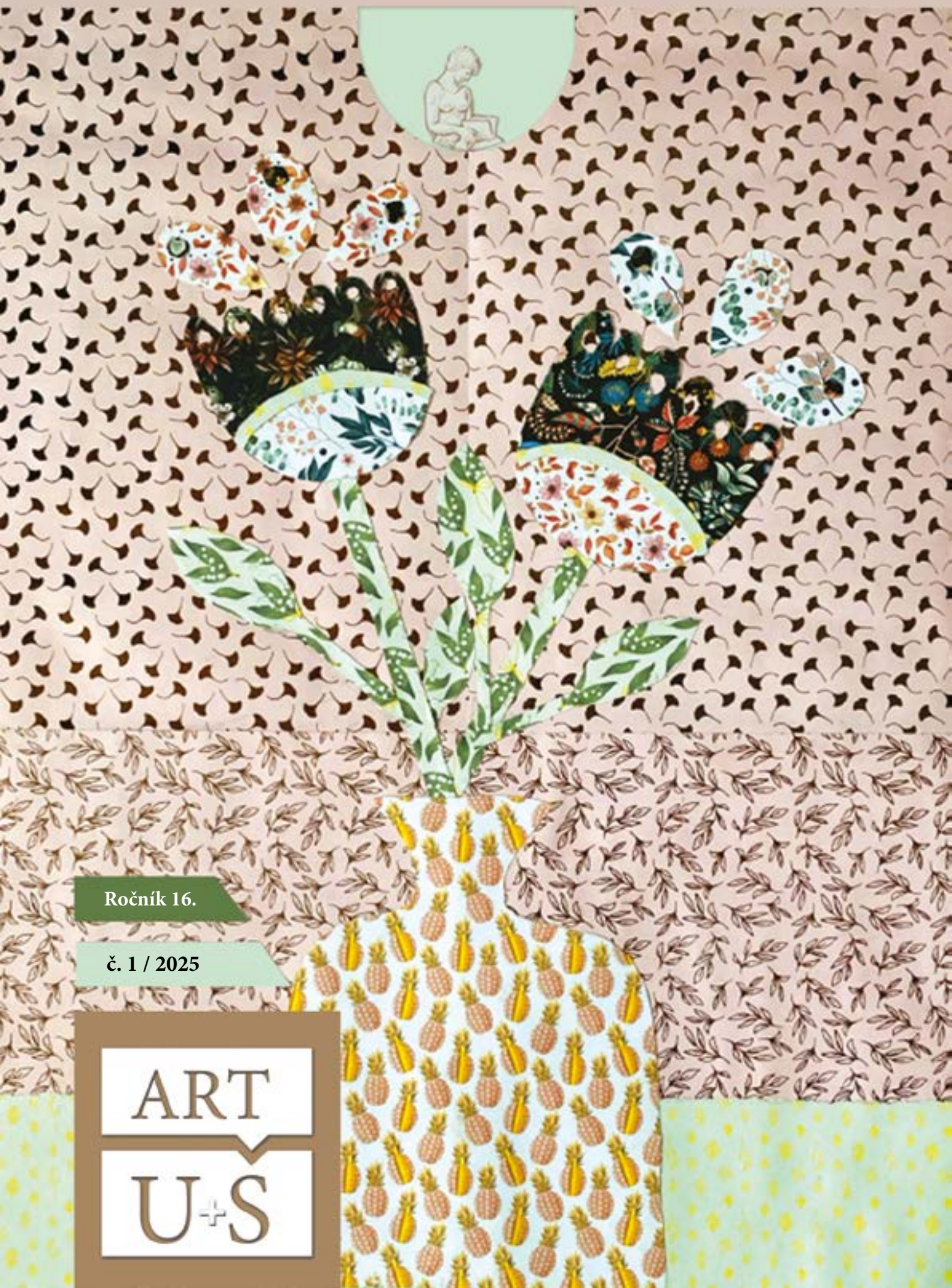

Ročník 16.

č. 1 / 2025

ART

U+S

ART U+Š = *Umenie učiteľov a študentov PF PU v Prešove*

OBSAH

ARTUŠOVNÍK (D. Dziak).....3 – 4

KEĎ SA TAK ZAMYSLÍM.....5 – 7

- Bifľovanie, body, percentá, známky... (P. Kočišová).....6

ARTUŠOVINY.....8 – 20

- Rozprávkový, hravý a edukatívny Jesenný deň materských škôl (W. Kufčáková).....9
- Jesenná škola o vyučovaní matematiky (M. Kulhová)....11
- Interná imatrikulácia aj v tomto akademickom roku (G. Kolesárová a S. Balážová).....12
- Otvorenie Technickej škôlky očami študentov (S. Maľariková, V. Centeková a V. Laliková).....13
- Zo Živej knižnice (V. Gerčáková a M. Hasajová).....15
- Česká a slovenská inštitucionálna výchova s dr. Aloisom Daněkom: rozdielne prístupy, spoločné ciele (R. Chovancová).....16
- Krok za krokom od výzvy k činnom Mikulášskej zbierky sladkostí (M. Miňová).....17
- Sladká pomoc s veľkým významom (Ch. Kandráčová a J. Biačková).....20

NA KUS REČI S.....21 – 23

- „Matematika je univerzálny jazyk“.
Rozhovor s Bailey Kaufman (J. Lipták).....22

KEĎ RAZ BUDEM VEĽKÝ, BUDEM UČITEĽOM....24 – 29

- Mikulášska nádielka na pedagogickej praxi v materskej škole (K. Kravcová, G. Kolesárová, S. Marinčáková a D. Makarová).....25

INŠPIRUJ SA NAŠIMI ŠTUDENTMI.....30 – 33

- Zdanie (B. Zboraiová).....31
- SvetloTmenie... (N. Halčíková).....32

POĎ VON.....34 – 39

- Erasmus v Brne – čas výziev (S. Kováčová).....35
- CEEPUS – letná škola v Siedlciach (A. Holodáková a T. Moučková).....38

COME HERE.....40 – 42

- Z kútov sveta do Prešova (D. Kušnírová).....41

POLITICO STUDENTUS.....43 – 48

- Akademický senát PU v Prešove v ZS 2024-2025 (H. Kocáková).....44
- Akademický senát Pedagogickej fakulty PU v Prešove v ZS 2024-2025 (S. Andalová).....45
- Študentská rada Pedagogickej fakulty PU v Prešove v ZS 2024/2025 (P. Jarošová).....46
- Vedecká skupina študentov Pedagogickej fakulty PU v Prešove v roku 2024 (M. Čanecká).....48

ART U ŠTUDENTOV.....49 – 56

- Oči... (S. Rozsypaná).....50
- Moja snová krajina (K. Platková, P. Slivková, S. Trecaková, V. Centková, K. Benecová a M. Kraus)....52
- Hmyz (K. Platková a S. Trecaková).....55
- Svet očami lišky (D. Bednárová).....56

A TOTO SI UŽ PREČÍTAL?.....57 – 59

REDAKČNÁ RADA

ŠÉFREDAKTOR: Mgr. Dávid Dziak, PhD.

REDAKČNÁ RADA:

Mgr. Tatiana Bilančíková, PhD.
PhDr. Alexandra Brestovičová, PhD.
Mgr. Hedviga Hafičová, PhD.
Mgr. Jana Kožárová, PhD.
Mgr. Jakub Lipták, PhD.
PaedDr. Lucia Mikurčíková, Ph.D., BCBA
PaedDr. Monika Miňová, PhD.
Mgr. Patrícia Mirdalíková, PhD.
PaedDr. Erika Novotná, PhD.
PaedDr. Lucia Šepeľáková, PhD.
Bc. Denisa Miková

OBÁLKA A SADZBA:

Mgr. Zuzana Vagaská, PhD.

AUTOR PRÁCE NA OBÁLKE:

Miroslava Birchyn

JAZYKOVÁ KOREKCIA:

Mgr. Dávid Dziak, PhD.

ARTUŠ

Časopis akademickej obce PF PU v Prešove

č. 1 / 2025

Adresa: Ul. 17. novembra 15,
080 01 Prešov
Výtvarný návrh loga ARTUŠ:
Mgr. Zuzana Vagaská, PhD.
Vydavateľstvo: PU v Prešove,
Pedagogická fakulta
Periodicita: 2x ročne
ISSN: 1339-5424

Foto: Mgr. Tomáš Telepák, PhD.

ARTUŠOVNÍK:

Na štyri svetové strany

východ

západ

ešte sever

a čo juh

?

morálny kompas ukazuje jasne
opadávanie ľudských hraníc
aspoň pevné korene v mape
ktorú by niektorí chceli prekresliť
ako trucovité dieťa
ako chlapec z príbehu Strom, ktorý dáva
chlapec ktorý nedáva len berie

jablká
konáre
kmene
zoberme mu tie farby
najmä čiernu, hnedú a červenú
a namaľujme spolu
inovať

Snáď správny smer Vám pomôže nájsť aj najnovší Artuš, ktorý znova vychádza aj v tlačenej verzii. Jednotlivé buzoly študentov poukazujú na hodnoty vzdelávania, tolerance, pomoci, hry, cestovania a umenia v desiatich sekciách.

Druhé číslo v roku 2025 bude mapovať letný semester ak. r. 2024/2025, preto ak chcete prispieť do daného čísla, tak svoj príspevok pošlite v šablóne na e-mail: david.dziak@unipo.sk do 30. júna 2025.

Prajem príjemné čítania a pozeranie.

Dávid Dziak, šéfredaktor

NIEČO, ČO BY VÁS MOHLO ZAUJÍMAŤ...

Príspevky prechádzajú redakčnou a jazykovou úpravou. Za obsah príspevkov zodpovedajú ich autori.

Prispievatelia môžu posilať svoje príspevky v šablóne na e-mailovú adresu:

david.dziak@unipo.sk

Redakčná rada prijme Vaše správy z fakultných i mimofakultných akcií, postrehy z praxe, Erasmus+, úvahy, rozhovory, ankety, recenzie, tipy (napr. na čítanie), vlastnú tvorbu atď.

Foto: Mgr. Tomáš Telepák, PhD.

Autor práce: Loriána Lehotská

KEĎ SA TAK ZAMYSLÍM

Foto: archív autorky

Bifľovanie, body, percentá, známky...

Hodiny učenia sa, poznámky, bifľovanie, stres, body, percentá, známky... Je toto všetko naozaj potrebné? Známkovanie detí, ako ho poznáme, je povinnou jazdou všetkých škôl na Slovensku. Každý jeden z nás bol hodnotený už ako dieťa na základnej či neskôr na strednej a vysokej škole známkou. Ruku na srdce, boli ste vždy ohodnotení spravodlivo?

Známkovanie neodráža vždy skutočnú kvalitu vzdelania. Príliš často sa stáva len povrchnou metódou hodnotenia, ktorá nevystihuje schopnosti, vedomosti či talenty žiaka. Všetci veľmi dobre vieme, ako dopadli výsledky testovania PISA 2023, v ktorom bolo Slovensko v totálnom podpriemere. Naše deti nevedia nájsť hlavnú myšlienku textu ani zámer, ktorý je zjavný na prvý pohľad. A my si aj napriek tomu stále myslíme, že známky sú najdôležitejšie na svete, že bez známok sa žiak nič nenaučí. A aj keď sme v 21. storočí, stále sme nenašli lepšiu motiváciu na učenie ako hodnotenie od jednotky po päťku. Ak ide doba neuveriteľnou rýchlosťou dopredu, prečo otázka známkovania na školách je stále tabu?

Ak ide doba neuveriteľnou rýchlosťou dopredu, prečo otázka známkovania na školách je stále tabu?

Známkovanie tiež spôsobuje, že sa žiaci učia len kvôli známkam. Aby dosiahli čo najlepšie výsledky, nabíflia sa danú tému, napíšu test a učivo vyfučí z hlavy skôr, ako prídu zo školy domov. Ak by sme vynechali známky a žiakov učili spôsobom, aby sa predmety nemuseli učiť naspamäť, myslím, že by mali deti nielen lepšie výsledky, ale učili by sa aj s väčšou radosťou. A tak sa to na seba nabaľuje. Ak sa žiak učí rád, baví ho to a my mu pri tom pomáhame a rozvíjame jeho znalosti, neničíme ho zlou známkou, samotné dieťa si uvedomí, že sa do školy teší, že ho to baví a najmä má o vzdelanie záujem.

Z osobnej skúsenosti viem, že získavanie dobrých známok je síce odmena za tvrdú drinu, ale častokrát je to sprevádzané psychickými aj fyzickými problémami. Mnohým žiakom sa stáva, že majú pred danou písomkou či testom bolesti brucha, hlavy... Stres sa u každého prejavuje inak. Ale načo stresovať deti, keď to vôbec nie je nutné?

Som pevne presvedčená, že deti by mali mať priestor na chyby a učenie sa z nich. Predsa len, sú to práve naše vlastné chyby, ktoré sú veľkými učiteľmi života. Nie je cestou trestať zlou známkou za každú neúspešnú situáciu.

Známky nás nehodnotia vždy objektívne. Neurčujú, kto sme. Každý vyniká v niečom inom. Nieкто sa bude hodiny a hodiny učiť matematiku, chodiť na doučovania, venovať sa tomu každý jeden deň a aj napriek tomu z testu dostane zlú známku. Je to zlý žiak? Častočasť my, učitelia, nevidíme pozadie prípravy daného žiaka. Nevieame s určitosťou povedať, koľko sa tomu venoval, v akej psychickej a fyzickej situácii sa nachádzal, či v akých podmienkach sa pripravoval. Každý dostal iné nadanie a talent. Niekomu nejde tanec, ale je perfektný v speve. Inému zas robí problém slovenčina, no v matematike vyniká. A preto nie je fér hodnotiť všetkých rovnakým spôsobom.

Apelujem na to, aby sme nezabúdali na dôležitosť rozvoja analytického myslenia, tvorivosti, riešenia problémov – schopností, ktoré sú kľúčom k úspechu v dnešnom svete. Kreativita by sa nemala vytrácať z vyučovacieho procesu. Nebuďme upätí na dobré známky, na čo najviac testov, bodov v písomke či výsledných percentách. Hodnoťme spravodlivo, nie rovnako, berme ohľad na danosti žiaka, na jeho talenty, záujmy. Podporme osobnostný aj intelektuálny rast našich detí. Nepokazme im vzťah k škole. Vždy sa nájde iná cesta, iná metóda. Môžeme hodnotiť slovne, pri mladších deťoch obrázkami či nálepkami. Skúšať a hodnotiť žiaka môžeme najmä počas celého školského roka. A ak sa mu aj jeden test nepodarí, nemusíme nad nim hneď lámať palicu.

Svet sa posúva ďalej, aj my sa posuňme – svoje zmýšľanie, názory. Vnímajme okolitý svet. Učme sa od lepších. Načúvajme iným krajinám, ktoré sa takisto snažia inovovať školstvo. Bude ľahšie aj žiakom, aj nám, milí kolegovia.

Paulína Kočišová

Esej vznikla v rámci predmetu *praktická rétorika* pod vedením Mgr. Patrície Dziakovej, za čo jej je Artuš veľmi vďačný.

Autor práce: Lívía Goliašová

ARTUŠOVINY

Foto: Peter Holdok

Rozprávkový, hravý a edukatívny Jesenný deň materských škôl

Aj takto by sme mohli opísať jeden deň na Pedagogickej fakulte PU v Prešove. Dňa 29. októbra 2024 sa študentky druhého ročníka 2DPPM1 premenili na trpaslíkov, ktorí mali vo svojich piatich komnatách pripravené aktivity pre deti z materských škôl. Jesenný deň materských škôl sa koná už ôsmy rok na Pedagogickej fakulte a organizujú ho študenti v študijnom programe predškolská pedagogika. Slávnosť sa začala spevom hymny materských škôl. Otvorenie a privítanie našich malých hostí zrealizovala pani dekanka fakulty doc. RNDr. Iveta Scholtzová, PhD. A keďže k trpaslíkom patrí aj snehulienka, tejto roly sa ochotne ujala PaedDr. Monika Miňová, PhD., ktorá je našou tútorkou predškolskej pedagogiky. Svojím príjemným vystupovaním a dramatizačnými skúsenosťami vyčarila úsmev u mnohých detí. Atmosféru príjemne počas celého doobedia spríjemňoval aj maskot Mickey Mouse. Pre deti a učiteľky bolo pripravené aj občerstvenie s teplým čajom, koláčikmi či čerstvými jablkami a hroznom.

V každej z komnát na deti čakala aktivita, ktorá sa niesla v duchu rozprávky *Snehulienka a sedem trpaslíkov*, v našom prípade dvanástich trpaslíkov.

V komnate maľovaného čítania vládla, tak ako v každej, príjemná atmosféra. Po vstupe deti očarili malé svetielka a jesenná výzdoba v podobe jesenných kytíček húb, lístia a kníh. Hlavnou aktivitou bolo maľované čítanie, ktoré mali deti spríjemnené uložením sa na sedacie vaky. V druhej komnate si deti z nastrihaných hubiek a akrylových farieb vytvárali svoje vlastné jedinečné diela plné farieb. Tretia komnata sa postarala o tanečnú zábavu. Realizovali sa v nej rôzne tanečné kroky a prvky. Deti si tak zlepšovali nielen motorickú stránku, ale sa aj poriadne zabavili a vyskákali. „*Matematika je zábava*“ – týmto výrokom sa inšpirovali študentky vo štvrtej komnate a pripravili si pre deti rôzne matematické úlohy, ktoré realizovali cez hry. V poslednej piatej komnate si deti vyrábali vlastných trpaslíkov pomocou drevených paličiek. Deti sa mohli inšpirovať či už výzorom trpaslíkov z rozprávky, alebo outfitmi od našich študentiek.

Celý program tohto dopoludnia sprevádzala veselá hudba a tanečné kreácie našich najmenších. Po návšteve každej komnaty a splnení všetkých úloh deťmi Snehulienka objavila stratený kľúč do sveta rozprávok. V závere programu si deti, trpaslíci, Snehulienka, Mickey Mouse a všetci prítomní zatancovali záverečný tanec a rozlúčili sa.

Ako poďakovanie za účasť a aktivitu deti dostali diplom a darček. Na záver nemohla chýbať spoločná fotografia, ktorá nám bude pripomínať spoločné chvíle strávené na oslave desiateho výročia Dňa materských škôl na Slovensku.

Sme radi, že sme mohli byť súčasťou tak milej akcie. Dúfame, že je to len jedna z mnohých, ktoré nás pri našom povolání čakajú. Chceme sa poďakovať pani doktorke, ktorá nás celý čas usmerňovala nielen po metodickú a odbornú stránku, ale dala nám mnoho rád, ktoré využijeme aj do budúcnosti. Poďakovanie a povestnú štafetu odovzdávame študentkám a študentovi prvého ročníka predškolskej pedagogiky, ktorí prispeli k realizácii či už pri zdobení chodby, tried, alebo aj v samotnom programe.

Wanda Kufčáková

Foto: Peter Holdok

Foto: archív autorky

Jesenná škola o vyučovaní matematiky

Dňa 4. októbra 2024 sa vo Zvolene uskutočnil tretí ročník Jesennej školy o vyučovaní matematiky, ktorý organizovalo vydavateľstvo LiberaTerra. Tak ako aj predchádzajúce roky sa aj tento rok konferencie zúčastnili členovia Katedry matematickej edukácie.

Konferenciu otvorili Zuzana a Peter Berovci, ktorí sú autormi učebníc matematiky. Pomocou viacerých príkladov slovných úloh nám Zuzana Berová predostrela možné spôsoby matematizácie technikou kreslenia. Medzi ďalších rečníkov konferencie patrila Veronika Dobrovoľná, ktorá prezentovala poznatky výučby geometrie na prvom stupni základnej školy. Vo svojom výstupe prezentovala praktické pomôcky využiteľné na hodinách matematiky overené v jej učebnej praxi. S niektorými z nich sme mali možnosť pracovať a na chvíľu sa vcítiť do roly žiaka, napríklad pri riešení Sirkolamov.

Učiteľ Peter Pallo prednášal o projekte *Rozprávky z družákov*, ktorého hlavným prínosom bolo podporenie aktívnej účasti žiakov pri tvorbe autorských rozprávok. Špeciálna pedagogička Katarína Kubasová predstavila svoje poznatky zamerané na vývinové problémy žiakov, ktoré sa môžu prejavovať aj na hodinách matematiky. Richard Kollár prednášal na tému *Pravdepodobnosť každé ráno*, pričom nám ponúkol možnosť zamyslieť sa nad definíciou pravdepodobnosti. Počas konferencie pedagóg a taktiež autor učebníc matematiky Peter Bero bližšie predostrel podcast *Cestou do triedy*.

Vďaka účasti na konferencii sme mali možnosť osobne komunikovať s autormi učebníc matematiky, nahliadnuť do noviniek *Štúdia* od Berovcov a zároveň si vypočuť skúsenosti učiteľov matematiky z praxe.

Mária Kul'hová

Foto: Gabriela Kolesárová

Interná imatrikulácia aj v tomto akademickom roku

Dňa 12. novembra 2024 sa na našej fakulte uskutočnila imatrikulácia prvákov magisterského stupňa v študijnom programe predškolská pedagogika, ktorej tohtoročnou témou bola *Cesta za pokladom učiteľskej múdrosti*. Tento významný deň, ktorým sú prváci oficiálnym spôsobom prijatí do rodiny budúcich pedagógov, zorganizovali, ako každý rok, študentky druhého ročníka magisterského štúdia. Program imatrikulácie bol nielen zábavným, ale aj poučným, pričom bol postavený na aktívnom zapájaní sa študentov do každej z aktivít.

Po úvodnom príhovore, ktorý študentom priblížil význam ich oficiálneho prijatia do rodiny pedagógov, bolo ich úlohou absolvovať rôzne aktivity, ktoré preverili ich vedomosti a zručnosti. Prvou výzvou pre študentov bolo odpovedať na otázky vedomostného kvízu, v ktorom si otestovali svoje vedomosti z oblasti predškolskej pedagogiky. Kvíz bol zameraný na prácu so Štátnym vzdelávacím programom.

Ďalšou úlohou študentov bolo vytvoriť logo materskej školy na základe jej špecifického zamerania. Zamerania materských škôl si skupiny náhodne vylosovali, vytvorili jej logo a v závere svoju prácu pred všetkými obhájili. Aktivita preverila ich zručnosti v oblasti výtvarnej výchovy a pobavila nielen prvákov, ale aj ostatných prítomných.

Ďalšou aktivitou bolo spievanie ľudovej piesne *A dze idzeš, Helenko, Helenko*. Aktivita bola prepojená so spoločným hraním študentov

na ozvučených trúbkach, čo prinieslo medzi prítomných trocha hudobnej zábavy. Zároveň si študenti danou aktivitou otestovali svoje schopnosti v oblasti hudobnej výchovy. Posledná úloha preverila nielen vedomosti študentov, ale najmä ich praktické zručnosti. Študenti si v nej vyskúšali obliekanie detí na pobyt vonku. Tento úkon si vyžadoval nielen trpezlivosť, ale aj schopnosť spolupracovať a efektívne komunikovať vo dvojici.

V závere imatrikulácie jej celkový priebeh a prácu študentov zhodnotila odborná komisia pod vedením prof. PhDr. Ľudmily Belásovej, PhD., PaedDr. Janky Ferencovej, PhD., a PaedDr. Moniky Miňovej, PhD. Po hodnotení nasledoval tradičný imatrikulačný sľub študentov, ktorý bol podčiarknutý študentským desatorom. Ceremonia vyvrcholila odovzdaním imatrikulačných certifikátov všetkým prítomným študentom prvého ročníka a ukončená bola slávnostným spevom študentskej hymny *Gaudeamus igitur*, ktorá vyjadruje radosť z nového začiatku a spoločného štúdia.

Fotografie, ktoré vznikli počas danej udalosti, budú študentom slúžiť ako pamiatka na tento výnimočný deň. Ako povedala dr. Miňová: „Dnes ste sa stali oficiálne členmi našej, predškolskej rodiny“. Imatrikulácia bola nielen slávnostnou udalosťou, ale aj príležitosťou na vytvorenie silných priateľstiev a na upevnenie kolegiálneho ducha, ktorý bude študentov sprevádzať počas celého štúdia.

Gabriela Kolesárová
Simona Balážová

Foto: Marta Ličková

Otvorenie Technickej škôlky v Prešove očami študentov

Projekt „Technické škôlky“ bol spustený v Českej republike v roku 2014 s cieľom podporiť u detí záujem o techniku a prírodovedu. Hlavným cieľom je zlepšiť technickú a vedeckú gramotnosť detí, pomôcť im pochopiť základné vedecké a technické poznatky a ukázať im, ako tieto oblasti ovplyvňujú ich každodenný život. Poskytujú priestor, kde deti môžu objavovať a testovať technické a vedecké témy, čím si rozvíjajú analytické myslenie a praktické zručnosti. Tento prístup je dôležitý, pretože technické schopnosti a vedecký prístup sú dnes nevyhnutné v mnohých profesiách, a čím skôr sa deti stretávajú s týmito témami, tým lepšie sú pripravené na výzvy, ktoré ich čakajú v dospelosti.

Kto prišiel s týmto nápadom?

Projekt vytvorili Ing. L. Mihalovič a Ing. M. Filip v spolupráci s MAS Boskovic Plus. Od roku 2015, na základe dohody

s autormi, sa prof. PhDr. Iveta Radičová, PhD., stala garantkou projektu na Slovensku a Ing. Peter Beck prevzal úlohu národného koordinátora.

Kde sa otvorili prvé „technické škôlky?“

Prvé technické dielničky otvorili v Poprade a v Prievidzi. V dielničke deti používajú skutočné kladivá, pílkys, skrutkovače a ďalšie nástroje. Tie sú, samozrejme, prispôbené, aby boli bezpečné a aby ich vedeli uchopiť aj deti. Z materiálov sa využíva hlavne mäkké a ľahké drevo, takzvaná balza.

Prvá technická škôlka v Prešove

Vďaka sponzorom projektu, konkrétne vďaka firme Taipei Representative Office v Bratislave, mestu Prešov a rodičom detí z triedy Červíkov, ktorí finančne aj materiálne pomohli učiteľke Bibiane Uhrin Kubusovej, sa podarilo zriadiť dielničku Červíka Ervína. Vďaka autorom projektu, ktorí spolupracujú s Národným inštitútom vzdelávania a mládeže, šesť učiteliek materskej školy už absolvo-

valo inovačné vzdelávanie v tejto oblasti.

Dňa 22. novembra 2024 sa v Materskej škole Zemplínska 2 v Prešove konalo slávnostné otvorenie Technickej škôlky. Pri tejto príležitosti sa stretli a zároveň otvorili ju primátor Ing. František Olha, viceprimátor Mgr. Peter Krajňák, prof. PhDr. Iveta Radičová, PhD., a Ing. Peter Beck.

**Simona Maľariková,
Viktória Centeková
Vanesa Laliková**

Foto: Marta Ličková

Foto: Viktória Centeková

Foto: Ivana Trellová

Zo Živej knižnice

V poslednom novembrovom týždni sa študenti predmetu *podpora detí s autizmom v inkluzívnom vzdelávaní* pod vedením Mgr. Ivany Trellovej, PhD., BCBA, zúčastnili podujatia s názvom Živá knižnica. Na toto stretnutie si doktorka Trellová pozvala prostredníctvom MS Teams psychologičku Mgr. Vieru Hinicovú, ktorá je matkou dospelých dcéry s Aspergerovým syndrómom, autorkou podcastu *Deti bez návodu* a členkou občianskeho združenia A CENTRUM.

Na pôdu Pedagogickej fakulty nás osobne prišla svojimi skúsenosťami obohatiť aj študentka našej univerzity Vladimíra Prokajová, ktorej bol diagnostikovaný Aspergerov syndróm. Mgr. Hinicová spolu s Vladimírou aktívne prednášajú na konferenciách o autizme. Okrem iného sa zapájajú do aktivít občianskeho združenia A CENTRUM, ktoré zahŕňajú blogy, podcasty a iniciatívy podporujúce rodiny detí s autizmom a inklúziou.

Program živej knižnice bol doplnený videoukážkami výpovedí rodičov a detí s Aspergerovým syndrómom, ktoré boli obohatené odbornými komentármi Mgr. Hinicovej a Vladimíry Prokajovej. Videá dokumentujúce správanie detí poskytli nielen pohľad na ich každodenné činnosti, ale aj praktické riešenia situácií, s ktorými sa pedagógovia môžu stretnúť.

Vladimíra nám zdieľala svoje skúsenosti zo života s diagnostikovanou dcérou, ktorá čelila viacerým výzvam, napríklad pri prechode na strednú školu. Podelila sa o konkrétne kroky, ktoré podnikli, aby tento proces zvládli čo najlepšie. Jedným z nich bola pravidelná návšteva novej školy pred nástupom, čo pomohlo dcére lepšie sa adaptovať na nové prostredie. Tieto reálne príbehy a odporúčania mali pre študentov veľký prínos.

Touto cestou by sme sa chceli v mene študentov poďakovať pani doktorke Trellovej, Mgr. Hinicovej a Vladimíre Prokajovej za ich čas, odborné poznatky, osobné príbehy a zodpovedanie našich otázok. Zároveň chceme upozorniť na možnosť zapojiť sa do dobrovoľníckej činnosti s deťmi diagnostikovanými Aspergerovým syndrómom. Záujemcovia sa môžu obrátiť na doktorku Trellovú, ktorá poskytne bližšie informácie.

Veronika Gerčáková
Miriám Hasajová

Foto: Tatiana Dubayová

Česká a slovenská inštitucionálna výchova s dr. Aloisom Daněkom: rozdielne prístupy, spoločné ciele

Téma inštitucionálnej výchovy patrí medzi dôležité oblasti vzdelávacieho diskurzu, pričom české a slovenské prístupy k tejto problematike prinášajú zaujímavé kontrasty aj prieniky. Dňa 13. novembra 2024 sa na Pedagogickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove konala prednáška dr. Daněka s názvom *„Česká a slovenská inštitucionální výchova: rozdílné přístupy, společné cíle“*. Táto odborná prednáška ponúkla študentom a pedagógom náhľad do historických, kultúrnych a praktických rozdielov výchovných systémov oboch krajín, ako aj spoločných cieľov v oblasti rozvoja detí a mládeže.

V úvode prednášky sa dr. Daněk zameriaval na historické východiská inštitucionálnej výchovy po rozpade Československej republiky. Stručným prehľadom poukázal na politické a kultúrne zmeny, ktoré sa odrazili na vzdelávacích princípoch štátov. Zdôraznil, že hoci obidva štáty vychádzali z rovnakých základov, pri implementácii výchovno-vzdelávacích opatrení sa často líšia. Jedným z hlavných bodov odbornej prednášky bola absencia reedukačných centier na území Českej republiky. Namiesto spomínaných centier sú deti a mládež zaraďované do diagnostických alebo výchovných centier, ktoré im zabezpečujú vzdelanie, terapeutickú, ale aj psychologickú podporu. Samostatným bodom prednášky bola téma kultúrnych menšín a príbehov detí a mládeže, ktoré boli zaradené do českých detských domovov (slovenských centier pre deti a rodiny).

Prednáška bola podložená aktuálnymi štatistickými údajmi a výskumami, ktoré boli prezentované s veľkou odbornosťou, pričom výborná schopnosť dr. Daněka prepájať teoretické poznatky s praktickými príkladmi udržala pozornosť publika. Informácie, ktoré dr. Daněk podával, boli pútavé a doplnené o príklady dobrej praxe, ktoré poslucháčovi poskytlí náhľad na inštitucionálnu výchovu z praktického hľadiska. Záujem študentov o vedomosti a praktické skúsenosti potvrdila aj diskusia po prednáške, ktorá ukázala, že téma inštitucionálnej výchovy rezonuje nielen medzi odborníkmi, ale aj medzi študentmi. Podľa názorov viacerých účastníkov patrila medzi najzaujímavejšie časti prednášky komparácia inštitucionálnej výchovy v Českej a Slovenskej republike a samotné príbehy detí a mládeže.

Český a slovenský prístup môžu slúžiť ako vzájomná inšpirácia, pričom sa snažia dosiahnuť spoločné ciele, ktorými sú zlepšenie kvality života a resocializácia detí a mládeže zaradenej v inštitucionálnej výchove. Na záver patrí veľká vďaka dr. Daněkovi za jeho pútavé slová a inšpiratívny prístup, ktorý výrazne obohatil konverzácie na chodbách fakulty.

Radoslava Chovancová

Krok za krokom

od výzvy k činnom Mikulášskej zbierky sladkostí

1. KROK – Informácia o Mikulášskej zbierke sladkostí bola zverejnená 29. novembra 2024 o 07:44:

2. KROK – Študenti fakulty boli požiadaní o pomoc 1. decembra 2024:

Milé študentky a študenti, v dňoch 2. – 4. 12. 2024 vedľa YoGi's Coffee sa skutoční *Mikulášska zbierka sladkostí*.

Chceme Vás požiadať, kto bude mať voľný čas a najmä chuť nám pomôcť osobnou účasťou pri motivovaní študentov do tejto zbierky, tak sa zapíšte do zdieľanej tabuľky. Úplne stačí prítomnosť 2 študentov počas jednej vyučovacej hodiny (poznávacie znamenie niečo červené), určite milý úsmev, radosť z motivovania svojich spolužiakov, aby sme vyzbierali čo najviac sladkostí pre tých, ktorých naša zbierka poteší a urobí im radosť.

5. 12. 2024 vyzbierané sladkosti odnesieme do centrály Podaj ďalej.

Ďakujem za pomoc a ochotu byť nápomocní dobrej veci.

3. KROK – Prvý deň zbierky 2. 12. 2024:

Milé študentky a študenti, dnes **2. 12. 2024**, t. j. prvý deň zbierky ste darovali 34 ks sladkostí. Patrí Vám veľké ďakujem a verím, že zajtra sa nám podarí nazbierať aspoň dvojnásobný počet sladkostí, aby sme vo štvrtok urobili radosť všetkým, ktorí to potrebujú.

4. KROK – Druhý deň zbierky 3. 12. 2024:

Milé študentky a študenti, dnešný deň bol úžasný, ďakujeme za všetky sladkosti. Verím, že aj zajtrašok nám prinesie sladké prekvapenia.

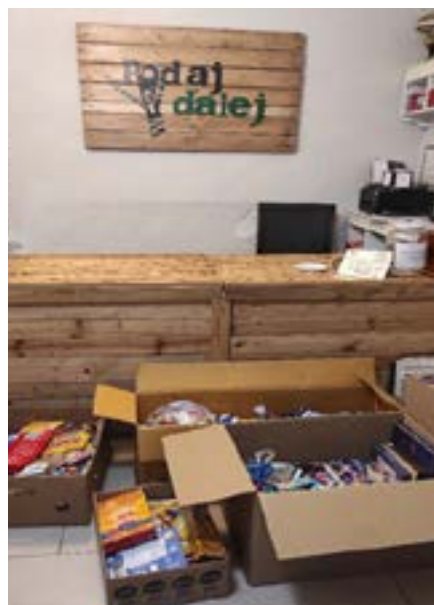
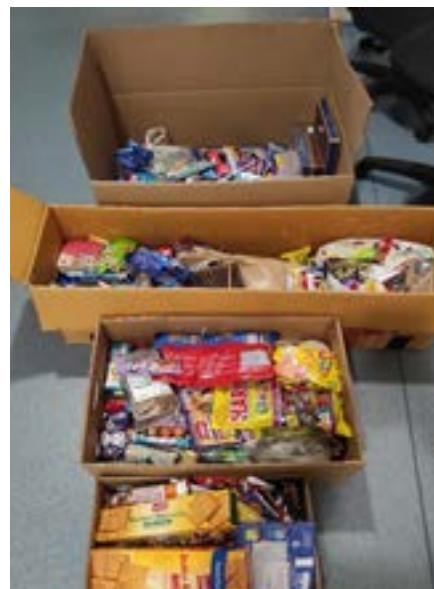
5. KROK – Tretí deň zbierky 4. 12. 2024:

Milé študentky a študenti, chceme sa Vám poďakovať za zdieľanie pomoci všetkým, ktorým naše sladkosti spríjemnia chvíle a urobia radosť na Mikuláša. Zajtra ich odovzdáme pre Podaj ďalej. Ďakujem pomocníkom.

6. KROK – Deň odovzdania Mikulášskej zbierky sladkostí 5. 12. 2024:

Milé študentky a študenti, sladkostí vyzbierané u nás na fakulte a v internátoch boli dnes odovzdané do Podaj ďalej. Ešte raz Vám všetkým patrí VELKÉ POĎAKOVANIE. Veríme, že aj Vy budete dnes Mikulášom obdarovaní. Ďakujeme aj zamestnancom univerzity a našej fakulty, ktorí sa zapojili do Mikulášskej zbierky sladkostí.

Podakovanie patrí aj naším pomocníkom na fakulte a internátoch: Juliána Biačková, Chiara Kandráčová, Martina Kubaščíková, Daniela Bednárová, Paula Drabová a Annamária Andrejová.

Foto: autorka

Veríme, že v budúcnosti bude priestor a záujem z radov študentov a zamestnancov fakulty a univerzity aj o iné formy pomoci všetkým, ktorí ju budú potrebovať. Tešíme sa na ďalšie výzvy, ktoré prinesie život.

Monika Miňová

Sladká pomoc s veľkým významom

V predvianočnom období sa mnohí z nás zamýšľajú nad tým, ako by mohli urobiť radosť tým, ktorí to najviac potrebujú. Tento rok opäť prišla skvelá iniciatíva – zbierka sladkostí, ktorá má za cieľ potešiť deti z detských domovov a seniorov z domovov dôchodcov.

Cieľom tejto akcie bolo nielen darovať sladké potešenie, ale aj priniesť úsmev na tváre a pocit, že na nich niekto myslí. Pre deti je to pripomenutie, že Vianoce sú o radosti a štedrosti, a pre seniorov je to krásne gesto, ktoré zahreje pri srdci.

Na chodbe v sekcii B bol umiestnený nákupný košík, do ktorého mohol každý

priniesť sladkosti, ako sú čokolády, cukríky, sušienky či iné drobné maškrtky.

Organizátori z našej fakulty zabezpečili, že sladkosti budú spravodlivo rozdelené a doručené priamo do vybraných zariadení.

Spoločne môžeme spraviť tento svet krajším miestom a ukázať, že každý z nás môže byť súčasťou niečoho veľkého. Zapojením sa do zbierky sme darovali kúsok radosti tým, ktorí to najviac potrebujú!

Chiara Kandráčová
Juliána Blačková

NA KUS REČI S...

„Matematika je univerzálny jazyk“

Rozhovor s Bailey Kaufman

Foto: archív Bailey Kaufman

Ahoj, Bailey, ako by si sa predstavila našim čitateľom, teda študentom a zamestnancom Pedagogickej fakulty PU v Prešove?

Som učiteľka a výskumníčka zo Spojených štátov, ktorá sa venuje podpore budúcich učiteľov predprimárneho stupňa vzdelávania v oblasti matematiky a integrácii inovatívnych nástrojov, ako je umelá inteligencia, do vyučovacieho procesu. Moja práca sa zameriava na pomoc budúcim učiteľom pri vytváraní inkluzívneho, pútavého a na žiaka orientovaného vzdelávacieho prostredia. Som tu na Slovensku v rámci Fulbright programu, iniciatívy, ktorá podporuje kultúrnu a akademickú výmenu. Pre Američanov je to príležitosť žiť v zahraničí, vymieňať si skúsenosti a učiť sa od iných, zatiaľ čo pre slovenských občanov podporuje podobné výmeny v Spojených štátoch, podporuje vzájomné porozumenie a spoluprácu. Je mi ctou byť súčasťou takéhoto zmysluplného programu a prispievať k tejto živej akademickej komunite.

Čo Ťa inšpirovalo vybrať si v rámci Fulbright programu práve Slovensko?

Vždy ma fascinovalo prepojenie vzdelania a kultúry a Slovensko ponúkalo dokonalú kombináciu oboch. Možnosť spoznať iný vzdelávací systém, ponoriť sa do novej kultúry a spolupracovať so slovenskými pedagógmi a študentmi ma naozaj nadchla. Bohaté slovenské tradície, prírodné krásy a živá akademická komunita mi tiež uľahčili voľbu. Chcela som získať nové perspektívy, ktoré by mi pomohli pri práci, a zároveň sa zmysluplne podeliť o vlastné skúsenosti.

Ako sa Ti páči byť na Slovensku a ako sa to líši od Spojených štátov?

Slovensko som si naozaj zamilovala! Ľudia sú neuveriteľne milí a štedrí a ja si užívam spoznávanie krásnej prírody, očarujúcich miest a bohaté histórie krajiny. Jeden veľký rozdiel, ktorý som si všimla, je, ako hlboko sa tu zachovávajú

a oslavujú tradície. Mimo školského prostredia mi život na Slovensku pripadá trochu pomalší v porovnaní so životom v Los Angeles alebo New Yorku, kde som žila, a oceňujem, ako veľmi sa tu kladie dôraz na komunitu a trávenie času s blízkymi.

Nakoľko máš expertízu v matematickej edukácii, čo pre Teba znamená matematika a vyučovanie matematiky?

Matematické vzdelávanie je podľa mňa oveľa viac ako len učenie vzorcov alebo riešenie rovníc. Je to o tom, aby sme študentom umožnili kriticky myslieť, tvorivo pristupovať k problémom a vidieť súvislosti medzi matematikou a reálnym svetom. Matematika je univerzálny jazyk, ktorý prekračuje hranice, a poskytuje študentom nástroje na pochopenie a formovanie sveta okolo nich. Ako pedagóg sa snažím, aby bola matematika prístupná, pútavá a relevantná, aby si študenti vybudovali sebadôveru a videli jej hodnotu vo svojom živote.

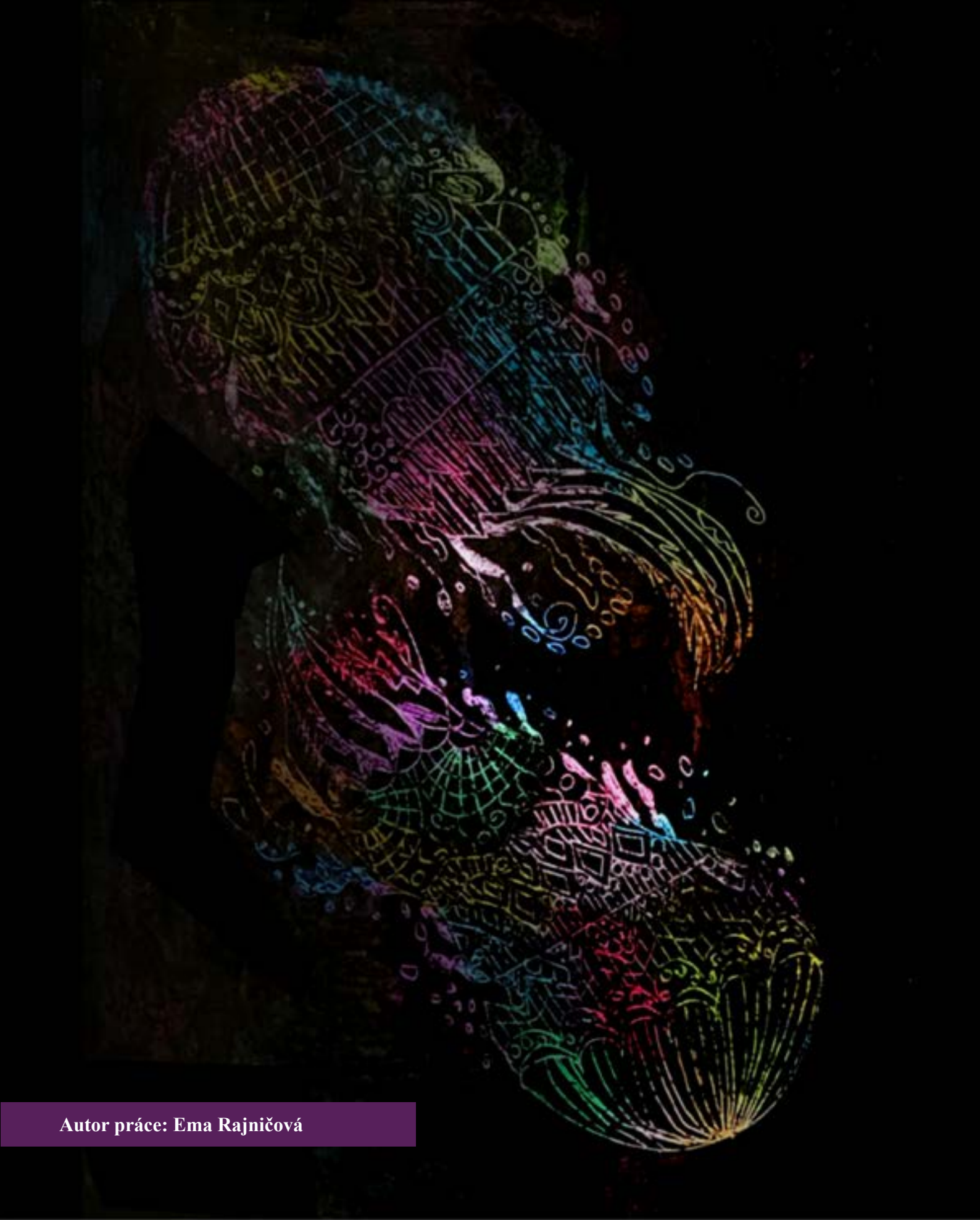
Čo je predmetom Tvojho výskumu počas pobytu na Slovensku?

Môj hlavný výskum sa zameriava na skúmanie toho, ako budúci učitelia vyberajú a hodnotia svoje edukačné materiály v rôznych obsahových oblastiach. Zaujíma ma, ako vyvažujú rozmanitosť, zladenie obsahových oblastí a potreby samostatného učenia sa žiakov. Dúfam, že tento výskum prispeje k slovenskému aj medzinárodnému vzdelávaniu tým, že podporí premyslené, inovatívne prístupy k vyučovaniu a učeniu.

A čo Tvoj voľný čas? Čo rada robíš okrem plnenia si pracovných povinností?

Vo voľnom čase rada spoznávam Slovensko prostredníctvom spontánnych dobrodružstiev, či už ide o turistiku v horách alebo potulky po malebných hradoch a katedrálach. Rada navštevujem aj kultúrne podujatia, ako sú festivaly a predstavenia, ktoré prezentujú slovenské tradície. Najviac sa mi páčilo predstavenie Šarišan. Často ma tiež môžete nájsť, ako trávim čas s priateľmi pri šálke kávy alebo pohári vína, rada zdieľam dobré jedlo a vediem zmysluplné rozhovory s novými ľuďmi.

Rozhovor pripravil: Jakub Lipták

Autor práce: Ema Rajničová

KEĎ RAZ BUDEM VEĽKÝ, BUDEM UČITEĽOM

Mikulášská nádielka na pedagogickej praxi v materskej škole

Priebežnú prax v materskej škole v zimnom semestri sme absolvovali v týždni od 4. – 8. novembra a 2. – 6. decembra 2024. V druhom týždni pedagogickej praxe sme si pre deti pripravili aktivity súvisiace so sviatkom Mikuláš. Na záver našej praxe sme chceli s deťmi aj s ich rodičmi stráviť pekné chvíle, ktoré by im v materskej škole spríjemnili tento sviatok. Pedagogickú prax sme absolvovali v troch materských školách v Prešove a v jednej v Košiciach.

Mikuláš v Materskej škole Budovateľská Prešov

Prax sme realizovali s 5-6 ročnými deťmi v triede Včielky. 4. decembra 2024 sme s deťmi vyrábali ozdoby zo slaného cesta na vianočný stromček. Počas pobytu vonku sme sa s deťmi presunuli do parku k Neptúnovej fontáne, kde sa nachádzali vianočné stromčeky. S deťmi sme ozdobili vopred určený stromček našimi ozdobami zo slaného cesta, ktoré sme si vyrobili v materskej škole. 6. decembra 2024 deti prišli tematicky oblečení, aby sme mohli spolu osláviť tento krásny sviatok sv. Mikuláša. V každej triede sme zahráli krátku scénu, v ktorej vystupoval Mikuláš, čert a anjel. Deti nás takto prestrojené nespoznali a veľmi sa snažili urobiť nám radosť prostredníctvom piesní a básní. Po odohratí scény sme deťom rozdali knihy a sladkosti s takýmto práním od Mikuláša: „*Pamätajte si, že najdôležitejšie je byť dobrým kamarátom a pomáhať si navzájom.*“ Odkaz od Anjela znel takto: „*Majte krásne sviatky a tešte sa na ďalšie dobrodružstvá s Mikulášom!*“

Foto: Amy Kručayová

Foto: Ivana Amrichová

Mikuláš v Materskej škole A. Prídavka Prešov

Prax sme realizovali s 2-3 ročnými deťmi v triede Svetlušiek. 4. decembra 2024 v dopoludňajších hodinách zavítal do našej materskej školy Mikuláš. Pripravili sme pre deti štyri aktivity s mikulášskym motívom v popoludňajších hodinách.

Aktivita 1. Čarovné perníky pre Mikuláša:
Zdobenie perníkov ľubovoľnou fixou.

Aktivita 2. Mikuláš: Výroba Mikulášov z papiera.

Aktivita 3. Postrácané ozdoby:
Hľadanie šiestich ozdôb poschovávaných po triede a ich zavesenie na vianočný stromček.

Aktivita 4. Vianočné puzzle: Skladanie puzzle s vianočným motívom podľa predlohy.

Foto: Gabriela Kolesárová

Foto: Gabriela Kolesárová

Foto: Simona Marinčáková

Mikuláš v Materskej škole Solivarská Prešov

Prax sme realizovali s 2-3 ročnými deťmi v triede Žabky. Našu aktivitu sme si pomenovali Vianočná pekáreň a zrealizovali sme ju 5. decembra 2024. V triede boli dvaja veselí a šťastní škriatkovia a jeden smutný, lebo nestihol napiecť medovníky. Deti sa rozhodli, že mu ich pomôžu napiecť. Pustili sme si pieseň a videoklip od Mira Jaroša – *Vianočná pekáreň*. Deti skúmali štruktúru cesta či jeho vôňu. Cesto valkali, vykrajovali rôzne tvary formičkami, ktoré ukladali na plech vystlaný papierom na pečenie. Plné plechy sme potom odniesli k pani kuchárkam, ktoré sa postarali o pečenie medovníkov.

Mikuláš v Materskej škole Dénešova Košice

Prax sme realizovali so 4-5 ročnými deťmi. Aktivitu sme pomenovali Vianočné tvorivé dielne, ktoré sa konali 4. decembra 2024 v triede Motýlikov v spolupráci s rodinou. Postupne začali prichádzať rodičia, ktorých sme srdečne privítali a usadili k pripraveným stolom. Pre každého bola nachystaná aktivita – spoločné tvorenie vianočných ozdôb s deťmi. Deťom, ktorých rodičia sa nemohli zúčastniť alebo prišli neskôr, sme s tvorbou pomáhali myštrienky. Atmosféra v triede bola veľmi príjemná a uvoľnená. Rodičia sa mali možnosť porozprávať medzi sebou a aj s pani učiteľkami. Celá akcia bola príjemným zážitkom nielen pre rodičov a deti, ale aj pre nás študentky. Táto priebežná prax bola pre nás podnetná a inšpirujúca, keďže sme ju absolvovali u triednej učiteľky a mali sme možnosť si vybrať, premyslieť a zorganizovať aktivitu v týždni, ktorým začína krásny predvianočný čas.

Foto: Gabriela Minčáková

Foto: Katarína Kočanová

Foto: Katarína Kočanová

Foto: Dominika Makarová

**Kludia Kravcová
Gabriela Kolesárová
Simona Marinčáková
Dominika Makarová**

Autor práce: Simona Karařfová

INŠPIRUJ SA NAŠIMI ŠTUDENTMI

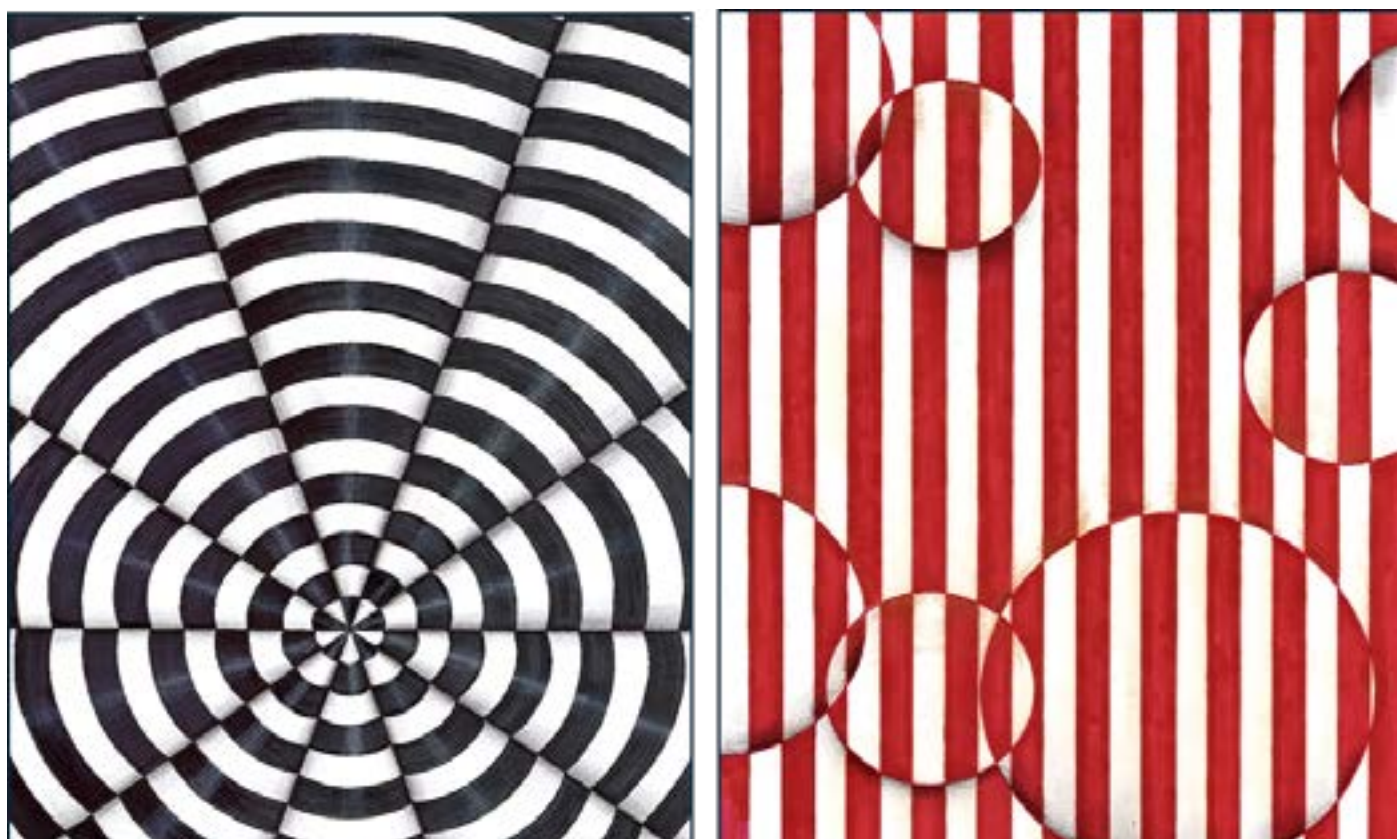
Inšpiruj sa našimi študentmi

Minulý rok, dňa 6. mája 2024, sa na našej fakulte konala *Študentská vedecká a umelecká konferencia*, na ktorej ste mohli vidieť práce našich dvoch takentovaných

študentiek – Bernadett Zboraiovej a Nikolý Halčíkovej. Ak ste to nestihli, *Artuš* vám ich s radosťou prináša a praje príjemné pozieranie!

Zdanie

BERNADETT ZBORAIOVÁ

SvetloTmenie...

NIKOLA HALČÍKOVÁ

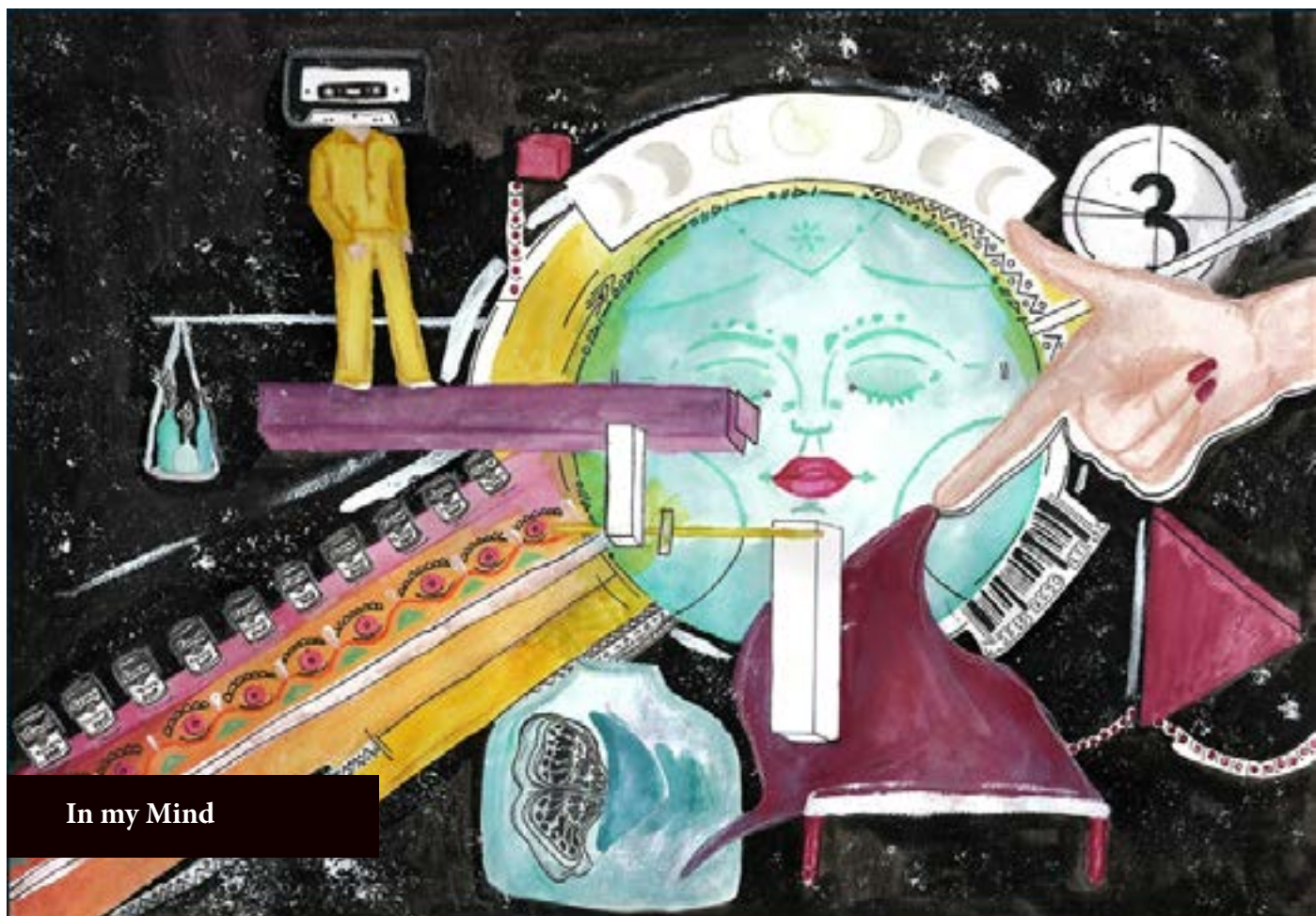
Svojská-svoja

Sen cesty

Nina

In my Mind

Dedičstvo

Dotvor sa

Podmorské asociácie

Krajinou

Práce Bernadett Zboraiovej a Nikoly Halčíkovej do časopisu vybral Mgr. Slavomír Capek, PhD., za čo mu je *Artuš* veľmi vďačný.

Autor práce: Daniela Fecková

POŮ VON

Foto: archív autorky

Erasmus v Brne – čas výziev

Prečo si išla na Erasmus? A prečo práve do Brna? A to si išla sama? Otázky, ktoré ma sprevádzali skoro celý Erasmus. Moja odpoveď znela stále rovnako: Chcela som byť lepšou. Byť lepšou v komunikácii, byť lepšou osobnosťou, lepšou učiteľkou.

Pred rokom som uvažovala o ukončení školy kvôli osobným ťažkostiam, no motivácia pokračovať bola možnosť ísť na Erasmus. Napriek problémom som zimný semester úspešne dokončila a Erasmus som začala vnímať ako príležitosť na osobný rast. V škole som totižto bola vždy tichá a bála sa komunikovať s cudzími ľuďmi či vystupovať pred ostatnými, no Erasmus mi poskytol šancu to prekonať a zlepšiť sa v tejto oblasti, keďže som musela komunikovať s učiteľmi, študentmi a fakultami v Brne a Prešove.

Brno je krásne, historické a živé mesto, ktoré počas môjho pobytu ponúklo mnoho zážitkov.

Má dokonca aj Vietnamskú tržnicu, ktorá je považovaná za Vietnamské mestečko v Brne. Počas orientačného týždňa som spoznala študentov z rôznych krajín, čo obohatilo moju komunikáciu v angličtine, češtine a slovenčine. Bolo to veľmi inšpiratívne spoznať rôzne kultúry a vidieť toľkú inakosť. Svoju komunikáciu a poznatky som počas štúdia mohla rozširovať na druhej najstaršej univerzite v Brne – Masarykovej univerzite, konkrétne na Pedagogickej fakulte, kde som sa zoznámila so systémom prípravy budúcich učiteľov. Systém vyučovania bol podobný tomu na Slovensku, ale veľmi ma zaujal prístup učiteľov, ktorí boli väčšinou úprimní, otvorení, priateľskí a ústretoví voči študentom. Množstvo zaujímavých predmetov a rôzne formy učenia mi spríjemňovali štúdium. No najzaujímavejší bol predmet *divadelné praktikum* na ktorom sme sa učili o tom,

ako s deťmi nacvičiť divadelné predstavenie.

Na škole ma najviac oslovili knižnice, ktoré boli prístupné pre študentov aj učiteľov. Knihy boli k dispozícii v elektronickej aj fyzickej podobe, čiže mohla som si knihy aj prelistovať. Priznám sa, že nie som veľký knihomol, no vidieť knihy pekne usporiadané a hľadať ich v dlhých radoch políc ma stále lákalo a motivovalo si niečo vybrať a prečítať. Preto bola knižnica aj veľkou študovňou, kde sa dalo sústredene pracovať, keďže tam boli k dispozícii aj stoly, stoličky, počítače a gaučové kútiky. Možnosť študovať v týchto knižniciach od 8:00 do 19:00 mi bude chýbať.

Počas pobytu som mala možnosť študovať v prostredí, kde inklúzia naozaj funguje – stretla som sa s ňou nielen na fakulte, ale aj počas pedagogickej praxe na Základnej škole a materskej škole Brno, Jihomoravské námestí, neďaleko Vietnamského mestečka. Táto škola patrí do siete škôl, ktoré pracujú podľa vlastného projektu Zdravá škola a Zdravá materská škola, ktorý je prispôsobený podmienkam školy. Taktiež je škola zapojená už piaty rok do projektu Podpora spoločného vzdelávania v pedagogickej praxi, čo predstavuje akčný plán inkluzívneho vzdelávania. Škola má veľké priestory a kapacitu 540 žiakov, pričom každá trieda má minimálne dvoch cudzincov. Ja som mala výnimočnú prváčku triedu, kde bolo desať cudzincov, z toho dvaja Slováci. Na praxi som bola päť dní v prvom ročníku a dva dni v treťom ročníku, čo bol nezabudnuteľný zážitok aj vďaka tomu, že som mala možnosť učiť po česky celý deň, vrátane anglického jazyka a čítania a písania českého jazyka. Keď mi spravili prehliadku školy, tak som sa chcela stať dieťaťom a chodiť k nim do školy. Škola ponúka mnoho špeciálnych miestností, ako napríklad keramickú učebňu na prácu s hmotou, kde si vyrobené dielo aj vypália a následne vymaľujú, výtvarnú miestnosť pre experimentovanie s farbami a maľovanie na plátna, stolársku dielňu na prácu s drevom a cvičnú kuchyňu na varenie a pečenie. Majú aj nahrávacie štúdio, v ktorom žiaci nahrávajú pre školu rôzne podcasty, napríklad rozhovory so zaujímavými ľuďmi. Majú taktiež dve telocvične,

knižnicu, počítačovú miestnosť s modernými pomôckami, na chodbách relaxačné kúty, kde majú vaky alebo pohodlné gauče a hracie plochy ako pingpongové stoly alebo kalčeta. Prvý stupeň využíva primárne telocvičňu a keramickú miestnosť, zatiaľ čo druhý stupeň využíva aj ďalšie špeciálne miestnosti počas vyučovania v rámci rozvrhu.

Okrem veľmi obohacujúcej praxe a štúdia som sa učila aj väčšej samostatnosti a starostlivosti o seba. Keďže som bývala na byte so sesternicou, tak som sa učila aj variť. Bol to nezvyk starať sa iba o seba, keďže pochádzam z veľkej rodiny, no zároveň som si uvedomila, ako mi moja rodina a priatelia chýbajú a že môžem byť len vďačná za nich, lebo nie každý takúto veľkú dobrú rodinu a vzácných priateľov má. V rámci voľného času som chodila do dvoch speváckych zborov, pričom v jednom som si splnila túžbu – skúsiť si viesť a dirigovať zbor. Zároveň sa mi podarilo znova navštíviť lesnú materskú školu v Brne, kde som sa mohla celý deň venovať deťom.

Skúškové obdobie bolo veľmi náročné, keďže som sa učila na predmety české aj slovenské, písala projekty a popritom dokončovala teoretickú časť diplomovej práce. No takou čerešničkou na torte, ktorou som ukončila Erasmus a kde som mohla vyjsť zo svojej komfortnej zóny, bolo moje prvé vystupovanie na divadelnom predstavení, v divadle pred cudzími ľuďmi, no i pred rodinou a priateľmi. Bola to riadna výzva pre introverta. Vlastne celý Erasmus bol jednou veľkou výzvou, počas ktorej som sa mohla utvrdiť vo svojom povolaní, pochopiť a prijať viac samu seba, orientovať sa v novom meste, zvykať si na nové prostredie a hluk mesta, vystupovať pred ľuďmi, komunikovať, vysvetľovať, učiť na praxi celé dni sama, učiť sa rozložiť si čas a povinnosti, učiť sa variť a starať o seba, vytrvalo písať diplomovku, spoznať nových úžasných a inšpiratívnych ľudí, učiť sa zo zlyhaní a chýb, lebo nie všetko išlo podľa predstáv a plánov a nebolo vždy ľahké sa znovu postaviť a čeliť strachu a výzvam. Stále je na čom pracovať, no som vďačná, že som dostala výnimočnú príležitosť, počas ktorej som sa mohla snažiť byť lepšou.

Ak rozmýšľaš tiež nad Erasmom, tak neváhaj a určite choď, kým máš možnosť. A ak máš strach, tak nech to nie je tvoja stopka. Ver, že môj bol väčší, no napriek tomu som šla, aj keď som vedela, že to veru nebude prechádzka rúžovou záhradou. Lebo ísť sama v poslednom ročníku školy, kedy máš písať diplomovú prácu, do cudzej, no celkom blízkej krajine bol trochu šialený nápad. No napriek všetkým tým ťažkostiam a výzvam to naozaj stálo zato. Koniec koncov v ťažkých časoch rastieme a posúvame sa najviac, no nie?

Sára Kováčová

Foto: archív autorky

Foto: archív autoriek

CEEPUS – letná škola v Siedlcach

V nedeľu 29. septembra 2024 sme sa v rámci programu Ceepus spolu s prodekanou Bernátovou a doktorkou Hafičovou vybrali do Poľska. Našou cieľovou destináciou bolo mesto Siedlce. Smerovali sme do Instytut Pedagogiki Uniwersytetu w Siedlcach, kde na nás čakal program na letnej škole *Praca z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi*. Informácie nám sprostredkovali pedagógovia z univerzity, ktorí nás vrelo privítali a predstavili nám metódy a pomôcky uľahčujúce učenie a učenie sa.

Navštívili sme senzomotorickú miestnosť plnú inovatívnych pomôcok na

na zmyslový tréning, napríklad vodná posteľ, pomôcky na udržiavanie rovnováhy a guľu, ktorá menila farbu podľa intenzity našich hlasov. Mali sme možnosť vyskúšať rôzne špeciálne nástroje určené pre študentov univerzity a aj keď nám to nie vždy išlo ľahko, ocenili sme ich význam pre tých, ktorí ich potrebujú. Aj my sme pocítili na vlastnej koži, aké to je byť obmedzený v pohybe. Videli sme aj proces tvorby Braillovho písma pomocou špeciálnej tlačiarne a zoznámili sa s prispôbenými počítačovými klávesnicami.

Okrem vzdelávacieho programu sme zažili veľa zábavy a nezabudnuteľných

momentov. Preskúmali sme mesto Siedlce, ktoré nás očarilo svojou príjemnou študentskou atmosférou. Mali sme čas na oddych, nakupovanie a dokonca aj cestovanie – posledný deň mobility sme strávili návštevou krásnej Varšavy.

Naše výdavky na cestu, ubytovanie a stravu pokryl poskytnutý grant. Celý pobyt bol obohacujúci a inšpiratívny – naučili sme sa nielen nové poznatky, ale aj niekoľko poľských fráz, pričom sme zistili, že medzi slovenčinou a poľštinou neexistuje jazyková priepasť.

Tento týždeň nám priniesol množstvo skúseností a nezabudnuteľné zážitky, na ktoré budeme ešte dlho s úsmevom spomínať: Soňa Baranová, Vanesa Böszörményiová, Radka Dvorčáková, Daniela Fecková, Lívia Goliášová, Alžbeta Hanuláková, Anna Homolová, Tamaral Lakatošová, Terézia Moučková, Patrícia Müllerová a Jakub Zahorček.

Anna Holod'áková
Terézia Moučková

Foto: archív autoriek

Autor práce: Alexandra Opálková

COME HERE

Foto: archív autorky

Z kútov sveta do Prešova

V dňoch 29. apríla – 3. mája 2024 sa na Pedagogickej fakulte PU v Prešove realizoval Blended Intensive Program (BIP) pod vedením Mgr. Ivety Polák Čuchtovej, PhD., a Mgr. Jakuba Liptáka, PhD., ktorí po predošlej skúsenosti v španielskom Burgo-se prevzali vedenie a pripravili program pre študentov. Projektu sa zúčastnili naše študentky magisterského a doktorandského stupňa štúdia (Simona Ďuricová, Martina Tomalová, Dominika Molčanová a Dominika Kušnírová) a zahraniční študenti z Nemecka, Španielska a Česka. BIP niesol názov *Developing Pupils' Soft Skills in Primary and Early Secondary Education* a jeho cieľom bolo rozvíjanie mäkkých zručností (soft skills) žiakov v rámci edukačného procesu.

Fyzická časť BIP projektu pozostávala z workshopov pod vedením domácich aj zahraničných lektorov, exkurzií po Prešove a jeho okolí, skupinovej práce študentov zameranej na prípravu edukačných jednotiek a ich následnom praktickom odskúšaní na dvoch vybraných školách v Prešove (Evanjelická spojená škola a ZŠ Šmeralova). Program sa začal pondelkovým predstavením zamerania BIP, lektorov a následným aktivizujúcim workshopom, počas ktorého

mali študenti možnosť zoznámiť sa medzi sebou a s lektormi. Následne pokračoval workshopmi z oblastí vedy, matematiky a telesnej výchovy. Všetky tieto workshopy boli realizované kooperatívne s dôrazom na záverečnú reflexiu a analýzu, pri ktorej sa pomenúvali konkrétne soft skills, ktoré boli využívané v rámci samotných aktivít. Po „oficiálnej“ časti sa program presunul do ulíc Prešova, kde mali účastníci možnosť spoznať mesto vďaka komentovanej prehliadke Mgr. Slavomíra Capeka, PhD.

Utorkový program sa zamerával na ďalšie oblasti, konkrétne na umenie a jazyk. Po tejto časti nasledoval výlet do Opálových baní. Po získaní základných poznatkov o soft skills a ich implementovaní v rôznych oblastiach boli študenti rozdelení do medzinárodných skupín, v ktorých si počas stredajšieho dopoludnia pripravili vzdelávaciu jednotku podporujúcu rozvoj niektorých zo soft skills pre žiakov primárneho stupňa vzdelávania. V poobedňajších hodinách bola pre účastníkov BIP zabezpečená prehliadka Solivaru.

Vo štvrtok si študenti svoje prípravy overili na dvoch základných školách, kde mali možnosť v rámci dvoch vyučovacích

hodín komunikovať so žiakmi v anglickom jazyku, precvičiť si svoje pedagogické zručnosti a najmä rozvíjať soft skills žiakov mladšieho školského veku. Piatkové zhrnutie celého týždňa a následná rozlúčka vytvorili bodku za týmto náročným, no obohacujúcim týždňom.

Ako jedna zo zúčastnených by som spätne tento komponent označila skôr „bIp“. A prečo veľké „I“? *Intensive*, vystihuje to, čo si pre nás počas týždňa organizátori pripravili. Či už to boli teoretické informácie, aktivity, hry, popoludňajší program alebo každodenný večerný individuálny program v prešovských podnikoch, všetko to kompletným spôsobom vyplnilo celý týždeň, ktorý pre realizáciu BIP dostali, za čo im veľmi ďakujeme.

A čo na to zahraniční študenti?

Bruno, Nemecko

“I really enjoyed the program because it gave various views and methods on soft skills. It's also always nice to get to know people from other countries and their opinions on topics, something I would recommend everyone do. I also thought it was nice, we had some activities outside of the program, including culture and local information on Prešov.”

V prípade záujmu o získanie viac informácií o téme projektu si pozrite príručku *Developing Pupils' Soft Skills in Primary and Early Secondary Education* dostupnú po načítaní QR kódu:

Foto: archív autorky

Dominika Kušnírová

Autor práce: Mária Reľovská

POLITICO STUDENTUS

Akademický senát PU v Prešove v ZS 2024/2025

Akademický senát PU v Prešove v zimnom semestri 2024/2025 zasadal trikrát.

Prvé zasadnutie sa konalo 4. novembra 2024 a prinieslo prerokovanie pár nasledujúcich bodov:

- * Prerokovanie a schválenie Informácií o možnostiach štúdia v bakalárskom a magisterskom stupni štúdia v akademickom roku 2025/2026 a Prijímacieho konania na doktorandské štúdium v akademickom roku 2025/2026 Centra jazykov a kultúr národnostných menšín PU v Prešove.

- * Prerokovanie a schválenie Domového poriadku Študentského domova a jedálne PU v Prešove, doplnky ohľadom elektronizácie a turniketov.

- * Schválenie Cenníka školného a poplatkov spojených so štúdiom na akademický rok 2025/2026.

- * Schválenie žiadosti o udelenie súhlasu na úkony podľa § 41 ods. 1 zákona č. 131/2002 o vysokých školách. Tento súhlas sa týka vysporiadania pozemkov s mestom Prešov, formou výmery.

- * Schválenie návrhu na zmenu tvorby Centrálného fondu.

- * Prerokovanie návrhu na schválenie pôžičky finančných prostriedkov pre Universitaes Prešov, n.o.

- * Prerozdelenie dotácie podľa Dodatku č. 4 k zmluve č. 0010/2024 o poskytnutí dotácie zo štátneho rozpočtu prostredníctvom rozpočtu MŠVVaM SR na rok 2024.

- * Voľba členov Disciplinárnej komisie PU v Prešove a takisto člena ŠR VŠ za AS PU v Prešove.

Druhé zasadnutie sa konalo 17. decembra 2024, kde bolo prerokované nasledovné:

- * Prerokovanie a schválenie Organizačného poriadku viacerých fakúlt (FF, GTF, FHPV, FZO) PU v Prešove, vrátane Pedagogickej fakulty.

- * Schválenie dofinancovania pre Filozofickú fakultu PU v Prešove.

- * Schválenie dokumentu Východiskové princípy zabezpečovania a hodnotenia vnútorného systému kvality PU v Prešove.

- * Schválenie Štatútu Rady pre vnútorný systém kvality PU v Prešove.

- * Voľba člena do ŠIR PU v Prešove.

Tretie zasadnutie, konajúce sa 14. januára 2025, prinieslo verejné vypočutie kandidátov na členov Správnej rady PU v Prešove, navrhnutých Ministrom školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR, Tomášom Druckerom. Nasledovali voľby, kde boli všetci navrhovaní kandidáti zvolení za členov Správnej rady PU v Prešove.

Hana Kocáková

Akademický senát Pedagogickej fakulty PU v Prešove v ZS 2024/2025

Akademický senát sa v zimnom semestri akademického roka 2024/2025 na pôde Pedagogickej fakulty PU v Prešove zišiel jedenkrát na zasadnutí, ktoré sa konalo 4. novembra 2024. Pri spolupráci medzi vedením fakulty, zamestnancami a študentmi sa podarilo prerokovať a schváliť nasledujúce dokumenty:

- Výročnú správu o činnosti PF PU v Prešove za rok 2023.
- Výročnú správu o hospodárení PF PU v Prešove za rok 2023.
- Rozpis rozpočtu PF PU v Prešove za rok 2024.
- Organizačný poriadok PF PU v Prešove.
- Informácie o prijímacom konaní na Bc. stupeň štúdia v akademickom roku 2025/2026.

V doplňujúcich voľbách boli do AS PF PU zvolení noví členovia za študentskú časť, ktorí sa na zasadnutí senátu zúčastnili prvýkrát. Akademický senát Pedagogickej fakulty PU v Prešove počas zimného semestra 2024/2025 realizoval úlohy v zložení:

Aktuálne zloženie akademického senátu:

Predseda AS PF PU:

PaedDr. Anna Derevjaníková, PhD.

Podpredseda AS za zamestnaneckú časť:

doc. Mgr. Katarína Vužňáková, PhD.

Podpredseda AS PF PU za študentskú časť:

Mgr. Sofia Michňáková

Tajomníčka AS PF PU:

Mgr. Iveta Gal Drzewiecka, PhD.

Členovia za zamestnaneckú časť:

PhDr. Nikoleta Izdenczyová, PhD.

doc. Mgr. Marek Mokriš, PhD.

Mgr. Patrícia Mirdalíková, PhD.

doc. PaedDr. Alica Petrasová, PhD.

Členovia za študentskú časť:

Simona Andálová

Alexandra Fleischerová

Soňa Jeszeová

Veríme, že v letnom semestri bude akademický senát zvládať výzvy súčasného akademického prostredia, aby fakulta mohla naďalej rásť a rozvíjať sa.

Simona Andálová

Študentská rada Pedagogickej fakulty PU v Prešove v ZS 2024/2025

Akademický rok 2024/2025 bol pre študentskú radu plný rôznych aktivít súvisiacich s dianím na fakulte. V úvode akademického roka sme aktívne pracovali na **imatrikulácii prvákov**, pre ktorých sme si pripravili pestrý program. Pre prvákov sme mali pripravené televízne relácie ako Inkognito, Nákupné maniačky, 5proti5 a Dobré vedieť. V Inkognite sme študentov prekvapili tajnými hosťami ako Lukáš Adamec a Alan Murín. V Nákupných maniačkach si vybrané dvojice študentov vytvárali outfity na tému a porota, ktorá sa skladala z pedagógov fakulty, ich ohodnotila podľa výsledného outfitu. Reláciu 5proti5 sme poňali inak, ako ju poznáme z televízie. Zamerali sme sa na otázky ohľadne fakulty a vysokoškolského života. V poslednej relácii Dobré vedieť sme si vyskúšali všeobecný prehľad študentov prvého ročníka, pričom otázky boli z rôznych oblastí.

Súčasťou dňa pre prvákov bola aj čajovňa, ktorá nám vytvárala príjemnú atmosféru počas celého dňa. Imatrikuláciu sme zakončili bohatou tombolou, v ktorej študenti mali šancu získať hodnotné ceny.

Prezentácia fakulty počas **Dní otvorených dverí** bola ďalšou dôležitou aktivitou pre študentskú radu. S potešením sme sa stretli s potenciálnymi študentmi, ktorým sme poskytli informácie nielen o štúdiu, ale aj o študentskom živote na fakulte.

Vianočné trhy spojené s **darovaním krvi** umožnili študentom našej fakulty predávať svoje výrobky s cieľom pomôcť iným. Stánky boli plné vianočného pečiva a ozdôb, čím sme vytvorili krásnu vianočnú atmosféru, ktorá sa niesla chodbami našej fakulty. Trhy navštívili aj žiaci zo ZŠ Lesníckej v Prešove. Akcia darovania krvi sa stretla s veľkým záujmom, keďže sa do nej zapojili aj študenti z iných fakúlt našej univerzity.

Letný semester otvoríme plesom pre študentov a

vyučujúcich našej fakulty. Ako je už tradíciou, ples navštívi aj vedenie fakulty. Počas večera nás bude zabávať hudobná skupina Emes z Orlova a rôznorodý program, ktorý bude pripravený počas celého večera. Pre študentov bude pripravená aj tombola, ktorá bude v znamení rôznych a hodnotných cien.

V apríli nás čaká posledná akcia **Bláznivý volejbal**, kde študenti budú hrať volejbal proti pedagógom fakulty o fakultný pohár. Každé družstvo bu-

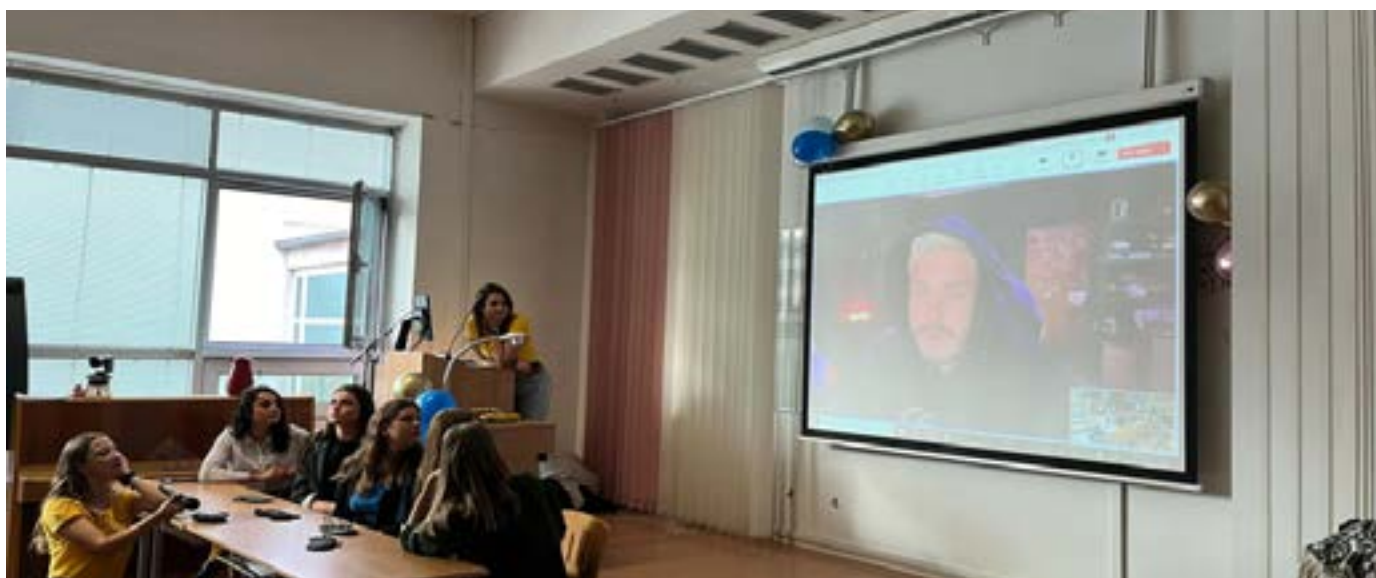
de mať svoje masky, keďže akcia sa bude konať v apríli. Akcia je spojená s uvoľnenou atmosférou počas celého dňa.

Študentská rada Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity sa teší na Vás aj v akademickom roku 2024/2025.

Patrícia Jarošová

Foto: archív autorky

Vedecká skupina študentov Pedagogickej fakulty PU v Prešove v roku 2024

Vedecká skupina študentov Pedagogickej fakulty PU v Prešove zorganizovala 9. apríla 2024 konferenciu u nás na fakulte na tému Súčasný podoby školy a jej aktuálne výzvy. Na konferencii sme sa dozvedeli veľa zaujímavých informácií, napríklad o hasičskom športe, muzikoterapii alebo využití prvkov aromaterapie v predprimárnom vzdelávaní.

Počas zimného semestra, 5. decembra 2024, sme sa zúčastnili konferencie v Poľsku pod názvom Pedagogika v perspektíve rozvoja vzdelávania. Precvičili sme si naše matematické schopnosti, zahrali sme si živý šach, videli sme zaujímavé využitie senzomotorického chodníka, vyskúšali si rôzne pokusy a nesmierne dobre sa zabavili.

V tomto akademickom roku sa naša vedecká skupina rozšírila o nových členov z prvého ročníka bakalárskeho stupňa, z čoho sa nesmierne tešíme.

Monika Čanecká

Aktuálne vo Vedeckej skupine študentov PF sú:

2DUM

Lucia Puškášová

3DPB

Jakub Zahorček

2DPEB

Soňa Baranová

Veronika Zahorčáková

Alžbeta Hanuláková

Monika Čanecká

1DPB1

Miriam Ivanová

1DPB2

Nikola Šaršaňová

Kristína Lipkovová

Sandra Spišáková

Victoria Adamisová

Barbora Nováková

Alžbeta Adamišinová

1DPB6

Michaela Mayerová

Szorina Naďalová

Tereza Marcinová

Daniil Rispaiev

1DPB8

Anastasiia Tsokalo

1DPEB

Michaela Dzurendová

Autor práce: Viera Palková

ART U ŠTUDENTOV

Oči...

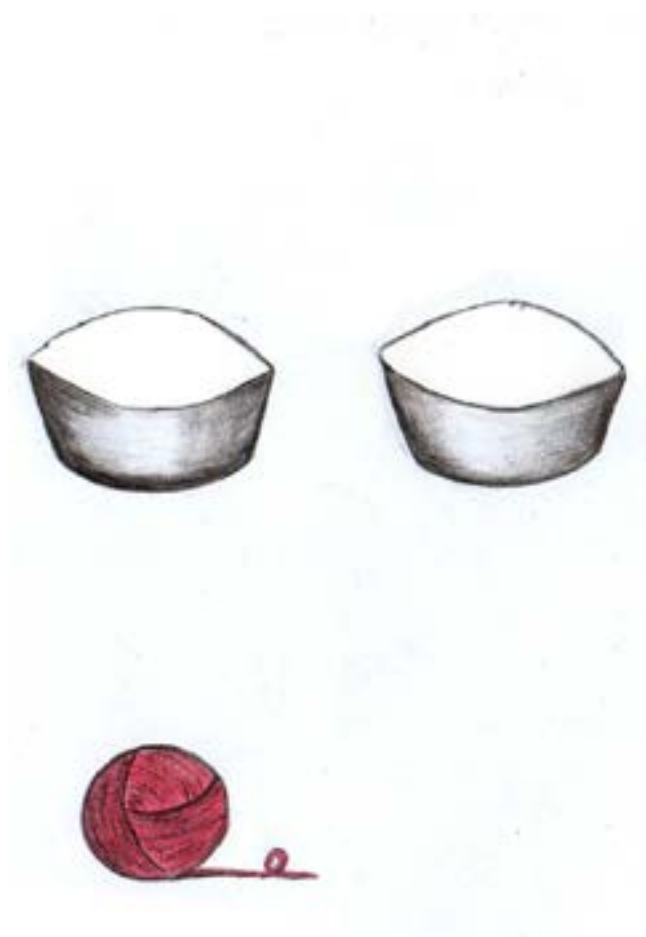
Čo myslíš, že sa skrýva za týmito očami?

Čierne diery?

Ropné škvrny?

Skoro...

Na námet obrazovej knihy *Oči* od poľskej autorky Iwony Chmielewskej vytvorila dve knižné dvojstrany študentka **Sofia Rozsýpaná** pod vedením Dávida Dziaka v rámci predmetu *didaktika jazykovej a literárnej výchovy*.

Moja snová krajina

(papierorez)

Autor práce: Katarína Platková

Autor práce: Petra Slivková

Autor práce: Simona Trecaková

Autor práce: Veronika Centková

Autor práce: Kristína Benecová

Autor práce: Monika Kraus

Hmyz

(papierotlač)

Autor práce: Katarína Platková

Autor práce: Simona Trecaková

Práce externých študentiek vybrala Tatiana Bilančíková v rámci predmetu *kombinované techniky*, za čo jej je Artuš veľmi vďačný.

SVET OČAMI LÍŠKY

Zamyslel si sa niekedy nad tým, ako vidí svet zviera?

Na námet rozprávky *Dva balvany* z knihy *Myšacia polievka* od amerického autora Arnolda Lobela vytvorila študentka **Daniely Bednárovej** prácu pod vedením Dávida Dziaka v rámci predmetu *didaktika jazykovej a literárnej výchovy*.

Práce študentov na obálky jednotlivých sekcií časopisu vybral Slavomír Capek v spolupráci s Veronikou Čigarskou a Patríciou Dziakovou, za čo im je *Artuš* veľmi vďačný.

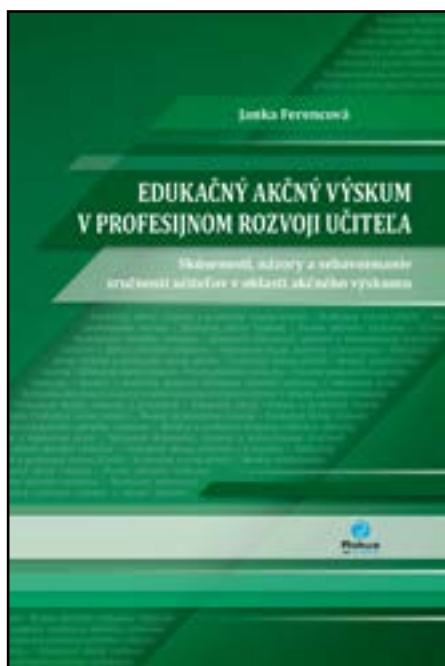
Autor práce: Natália Klembárová

A TOTO SI UŽ PREČÍTAL?

J. Ferencová

Edukačný akčný výskum v profesijnom rozvoji učiteľa: skúsenosti, názory a sebavnímanie zručností učiteľov v oblasti akčného výskumu

Cieľom monografie je systematicky spracovať a konceptualizovať pojem edukačného akčného výskumu v kontexte profesijného rozvoja učiteľa. Prvá, teoretická časť, publikácie sa zaoberá dvoma ťažiskovými pojmami v ich vzájomnej prepojenosti. V prvej podkapitole sa venujeme poňatiu, modelom profesijného rozvoja a vymedzeniu charakteristík efektívneho profesijného rozvoja. Naším cieľom bolo poukázať na to, že v kontexte efektívnych modelov profesijného rozvoja má akčný výskum svoje dôležité miesto. V druhej podkapitole sa venujeme samotnému akčnému výskumu, jeho základným definičným znakom, procesu akčného skúmania, zdôrazňujeme jeho význam pre edukačnú prax, pričom sumarizujeme bariéry a možnosti podpory realizácie akčného výskumu v praxi učiteľov. Druhá kapitola má empirický charakter. Keďže téma akčného výskumu (nielen) v kontexte profesijného rozvoja učiteľa je na Slovensku v podstate neprebádaná, nekládli sme si maximalistické ciele a využitím deskriptívneho dizajnu sme skúmali skúsenosti, názory a sebavnímanie zručností učiteľov v oblasti akčného výskumu. Výsledkom exploračnej časti bolo kreovanie novej typológie učiteľa z hľadiska vybraných profesijných charakteristík (dĺžka pedagogickej praxe, stupeň dosiahnutého vzdelania, kariérový stupeň) a vybraných ukazovateľov skúseností s akčným výskumom.

I. Belášová, M. Rímska a P. Tomečková

Písmo Comenia Script v edukačnej praxi primárneho stupňa vzdelávania

Autorky monografie predstavujú čitateľom nespojité písané písmo Comenia Script, zostavené českou autorkou Radanou Lencovou. Uvedené písmo má od svojho vzniku priaznivcov a aplikantov aj na Slovensku, kde doteraz absentoval jeho výskum. Autorky testovali písomné prejavy 465 žiakov (v zastúpení všetkých samosprávnych krajov Slovenskej republiky) písucich nespojitým písaným písmom Comenia Script v porovnaní so žiakmi písucimi tradičnou spojitou písanou latinkou s následnou analýzou vybraných kvalitatívnych znakov. Snahou autoriek je poskytnúť podľa možnosti ucelený pohľad na aktuálne zmeny v oblasti elementárneho písania, vyvolané rozporom medzi tradíciou, dedičstvom, národnými zvykmi na jednej strane a potrebou modernizácie a zjednodušovania písma, vyvolanou súčasnými spoločenskými zmenami na strane druhej.

M. Bobáková, M. Miňová a E. Novotná

***Písmo Comenia Script v ponímaní učiteľov
primárneho vzdelávania a rodičov***

Monografia je venovaná problematike písma a písania v kontexte jeho vyučovania a osvojovania na prvom stupni vzdelávania. Konkrétne sme sa vo výskume zamerali na dva typy písma – písanú latiniku (normalizované tvary, spojité písmo) a Comenia Script. Písmo Comenia Script je považované za relatívne nové, moderné písmo, ktorého autorkou je Radana Lencová. Po pilotnom overení písma Comenia Script v Českej republike (v rokoch 2010 – 2012) bolo Ministerstvom školstva odporúčané ako alternatíva písanej latinky.

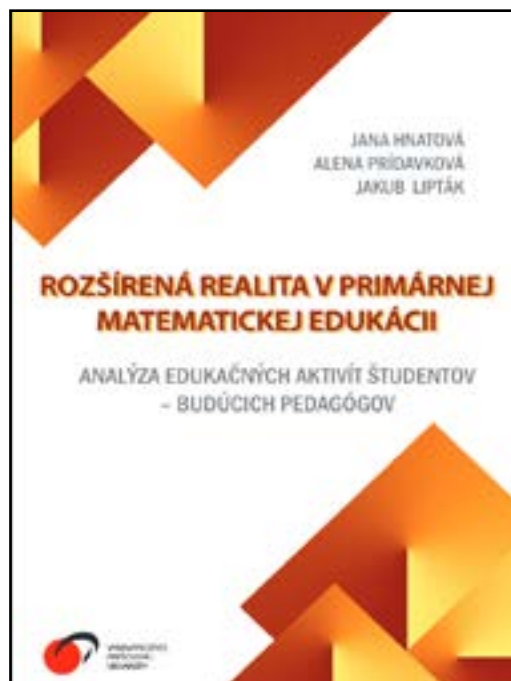

obálky: archív autorov

J. Hnatová, A. Prídavková a J. Lipták

***Rozšírená realita v primárnej matematickej
edukácii: analýza edukačných aktivít študentov
– budúcich pedagógov***

Monografia ponúka systematický náhľad na problematiku inkorporácie rozšírenej reality (AR) technológie do matematickej edukácie na primárnom stupni vzdelávania s prepojením na pregraduálnu prípravu budúcich učiteľov elementaristov. Monografia uvádza autorsky vytvorené applety podporujúce učenie sa matematických konceptov, konkrétne z oblasti aritmetiky a geometrie, sumarizuje doterajšie vedecké zistenia z oblasti využitia AR technológie v primárnom matematickom vzdelávaní a prezentuje autorský výskum zameraný na postoje budúcich učiteľov elementaristov voči appletom na báze AR technológie a ich schopnosti produkcie edukačných aktivít založených na využívaní AR technológie v matematickej edukácii. Výsledky výskumu poukazujú na pozitíva využívania AR technológie, ale taktiež odhaľujú nedostatky v oblasti schopností budúcich učiteľov pracovať s týmto druhom technológiou, čo prináša nové výzvy pre zdokonaľovanie učiteľskej prípravy.

<https://www.unipo.sk/pedagogicka-fakulta/fakulta/e-kniznica/casopisy/artus>